

عنوان مقاله:

بررسی «زبان شعر» در ترکیب بند عاشورایی موسوی گرمارودی

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهشنامه فرهنگ و ادبیات آیینی، دوره 2، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

طاهره میرزائی - گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور - تهران ایران

خلاصه مقاله:

سروده‌های عاشورایی از رایج‌ترین گونه‌های شعر آیینی است که در آن‌ها جلوه‌های متنوعی از این واقعه بزرگ مطرح می‌شود. ترکیب بند «آغاز روشنایی آیین» یکی از مهم‌ترین اشعار علی موسوی گرمارودی در موضوع عاشورا و حماسه کربلاست که کارکردهای زبانی آن در پژوهش پیش‌رو به شیوه توصیفی - تحلیلی، بررسی شده است. این پژوهش بر اساس یکی از الگوهای بررسی زبان شعر، در سه لایه بیرونی (آرایه‌های لفظی) میانی (صنایع معنوی) و لایه مرکزی (هسته زبان: معنا) انجام شده است. این الگو تمام جنبه‌های شعر و زوایای پیدا و پنهان آن را در برمی‌گیرد و در تحقیقات سبک‌شناسی نیز کاربرد دارد. یافته‌های تحقیق، درباره این ترکیب‌بند عاشورایی، نشان داد که این شعر در هر سه لایه به کمال نسبی رسیده است؛ البته بیشترین نمود هنری کلام در لایه بیرونی یعنی شگردهای علم بدیع به‌ویژه «تکرار» است و سپس استفاده از آرایه‌های معنوی از قبیل تشبیه، استعاره، ایهام، کنایه و تناسب در کمیت و کیفیتی مطلوب دیده می‌شود. همچنین برای تعمیق معنا در کنار شگردهای بلاغی از تمهیدات دستور زبان فارسی همانند همسان‌سازی و جابه‌جایی ارکان جمله نیز استفاده شده، شعر را در «تکنیک» و «معنا» به میزان قابل توجهی، ارتقا بخشیده است.

کلمات کلیدی:

شعر آیینی، زبان شعر، ترکیب بند عاشورایی، موسوی گرمارودی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1897482>

